

J. Koc

Jarosław, st. 71, gm. loco, woj.
przemyskie, AZP 103-83/-

Informator Archeologiczny : badania 30, 259-260

1996

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

o przesunięciu się centrum wsi w XVI–XVII w. w kierunku pałacu (którego najstarsze założenie sięga XV w.), a w XVIII w. skoncentrowaniu zabudowy przy wzniesionym w latach 1743–1749 kościele ewangelickim oraz wzdłuż drogi wrocławskiej. W otoczeniu wsi udało się stwierdzić jedynie 2 ślady osadnicze, usytuowane w odległości po około 300 m od krańców zabudowy: jeden zlokalizowany po wschodniej stronie szosy do Twardogóry (fragment ceramiki późnośredniowiecznej), a drugi po wschodniej stronie drogi polnej do Dragowa (3 fragmenty ceramiki nowożytnej). Ceramikę wybrano z warstwy ornej. Szersza prospekcja powierzchniowa nie dostarczyła dalszych materiałów, można zatem uznać te znaleziska za pognojowe.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w Muzeum Archeologicznym – Oddziale Muzeum Miejskiego we Wrocławiu. Wyniki badań zostaną opublikowane w „Dolnośląskich Wiadomościach Prahistorycznych”. Badania zakończono.

Hłomeza, st. 1,
gm. Sanok, woj. krośnieńskie

patrz: wczesna epoka żelaza

IMIELNIK STARY, st. 1,
gm. Stryków,
woj. łódzkie,
AZP 64-53/6

• gródek stożkowy/fortalicja, późne średniowiecze i początek okresu nowożytnego (koniec XIV–początek XVI w.)

Badania inwentaryzacyjno-ratownicze, przeprowadzone w dniach od 1 do 4 października przez mgr. Błażeja Muzolf (Muzeum Archeologiczne i Etnograficzne w Łodzi). Finansowane przez PSOZ. Pierwszy sezon badań. Wytyczono 3 wykopy na „kopcu” gródka. Łącznie przebadano powierzchnię 32 m².

Pozyskano głównie materiał ceramiczny późnośredniowieczny oraz nieco ceramiki XVI-wiecznej. Stwierdzono, że fortalicja powstała na skutek odcięcia przepokopem i nadsypania części wysokiego brzegu dolinki niewielkiego ciek, będącego albo dopływem Moszczenicy, albo jej zachodnim ramieniem źródłiskowym. Obiekt uległ zniszczeniu wskutek pożaru na początku XVI w. Wykonano plan sytuacyjno-wysokościowy założenia.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w Muzeum Archeologicznym i Etnograficznym w Łodzi. Wyniki badań zostaną opublikowane w artykule: B. Muzolf, *Działania ratownicze konserwatora zabytków archeologicznych na woj. łódzkie w 1996 roku*, (w:) „Prace i Materiały Muzeum Archeologicznego i Etnograficznego w Łodzi”, Seria „Archeologia”, nr 40, 1997–1998.

Janiszewo, st. 2,
gm. Lubraniec, woj. wrocławskie

patrz: okres nowożytny

JANKOWO DOLNE, st. 20,
gm. Gniezno,
woj. poznańskie,
AZP 49-35/14

• zabudowa parafialna wczesno- i późnośredniowieczna oraz nowożytna (XIII–XVIII w.)

Badania przeprowadzone przez mgr. mgr. Czesława Strzyżewskiego i Justynę Mizerkę (Muzeum Początków Państwa Polskiego w Gnieźnie). Finansowane przez Muzeum Początków Państwa Polskiego w Gnieźnie. Siódmy sezon badań. Założono wykop o powierzchni 62,5 m² na południowo-zachodnim skraju wyniesienia, na którym usytuowany jest kościół i cmentarz.

Eksplorowano wypełniska 13 obiektów, głównie wkopów z XIX w. i młodszych, między którymi występowało gruzowisko ze szczątkami spalonej zabudowy drewnianej, odsłonięte bezpośrednio pod warstwą humusu. Znaleziono pojedyncze ułamki naczyń z XIII/XIV w., kilkadziesiąt fragmentów silnie obtaczanych naczyń późnośredniowiecznych oraz ponad 830 ułamków naczyń toczonych z XVI–XVIII w., fragmenty kafli płytkowych z XVI–XVIII w. oraz części kafli miskowych z XVI–XVII w., przedmioty metalowe (m.in. noże, sprzączkę, kłódkę, brzytwę, podkowę i podkówkę, gwoździe i okucia żelazne oraz srebrny półtorak Gustawa Adolfa), ułamki szyb i butelek oraz fragment fajki porcelanowej, kawałki cegieł i kości zwierzęce.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w Muzeum Początków Państwa Polskiego w Gnieźnie. Badania będą kontynuowane.

JAROSŁAW, st. 71,
gm. loco,
woj. przemyskie,
AZP 103-83/-

• ślady osadnictwa kultury trzcinieckiej (wczesna epoka brązu)
• kolegiata p.w. Wszystkich Świętych (późne średniowiecze)

Badania stacjonarne, przeprowadzone w okresie od września do grudnia przez mgr. J. Koca (Muzeum w Jarosławiu). Finansowane przez PSOZ i Urząd Miejski w Jarosławiu. Drugi sezon badań. Przebadano powierzchnię 176 m².

W wykopie 1 odkryto zachodnią partię krypty, zlokalizowaną między odkrytą w ubiegłym sezonie ścianą kamienną, fundamentem południowym nawy i przylegającą doń przyporą. Sklepienie krypty oparte było o fundament kolegiaty. Przy kamiennej przyporze dostawiono blok muru ceglany z dodatkowym filarem, o który wspierało się dodatkowe sklepienie. Po zdjęciu górnych warstw cegieł z muru okazało się, że obudowuje on mur kamienny, przylegający do przypory i muru nawy, nie powiązany z nimi. Krypta była otwarta od zachodu – natrafiono na fragment przejścia do następnych pomieszczeń i fragment posadzki ceglanej. Od południa była ograniczona murem zbudowanym z cegły i kamienia, poza którym znajdowało się kolejne pomieszczenie (w tym sezonie nie badane). Wykop 2 wytyczono wzdłuż przebiegu północnego fundamentu nawy. Odślonięto fundament kolegiaty wraz z przyporą na odcinku około 7 m i prostopadły do niego mur kończący nawę. Mur, zbudowany z piaskowca i cegły palcówki, powstał w okresie późniejszym – od północy tworzył przyporę, obudowywał fundament i wchodził do wnętrza nawy. Przedłużenie wykopu w kierunku zachodnim pozwoliło na odkrycie na przedłużeniu nawy głównej stopy wieży kościelnej w jej partii zachodniej. Fundament wieży zlokalizowano w odległości około 6 m od zakończenia północnego muru nawy kolegiaty. Był on założony na planie prostokąta z dwoma prostokątnymi ramionami otwartymi od wschodu, pierwotnie przesklepionymi. Sklepienie wspierało się na dwu ściankach ceglanych, dobudowanych przy ramionach wieży. Fundament wieży zbudowany był z piaskowca zespolowanego silnie zaprawą wapienną. W części północnej świątyni odślonięto prostokątną kryptę z zachowanymi resztkami sklepienia, dobudowaną do fundamentu nawy, zlokalizowaną pomiędzy filarem a murem poprzecznym kończącym nawę. Wewnątrz natrafiono na zniszczony grób z resztkami pochówku (pierwotnie przesklepiony). W obrębie nawy głównej odślonięto grób z obudową ceglana, ze szczątkami około sześciu zmarłych. Pochówki były zniszczone, przemieszane, nie stwierdzono w nich wyposażenia, niektóre nosiły ślady przesypania wapnem. W nawie głównej, w miejscach nienaruszonych budową, stwierdzono występowanie warstwy intensywnie czarnej, tłustej ziemi o miąższości około 70 cm, w której natrafiono na ślady osadnictwa kultury trzcinieckiej – znaleziono fragmenty 3 naczyń (wazowatego, wazowatego z uchem oraz zdobionego kanelowaniem i motywem ukosnych żłobków), a także źle zachowaną konstrukcję drewnianą (badania stanowiska odłożono do przyszłego roku). Ponieważ tegoroczne prace prowadzono na terenie przebadanym w 1938 r., nie znaleziono ruchomego materiału zabytkowego, zweryfikowano jednak wykonane wówczas rzuty kolegiaty i stwierdzono wieloetapowość jej budowy.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w Muzeum w Jarosławiu. Wyniki badań zostaną opublikowane w „Roczniku Przemyskim”. Badania będą kontynuowane.

JAWOR-Stare Miasto,
Blok D1,
gm. Ioco,
woj. legnickie,
AZP 81-20/-

• miasto późnośredniowieczne

Badania wykopaliskowe, przeprowadzone przez dr. Jerzego Romanowa (Pracownia Archeologiczno-Konserwatorska „EKSPLODER”). Finansowane przez Wydział Kultury i Sportu Urzędu Wojewódzkiego w Legnicy.

Celem badań było rozpoznanie siatki murów obiektów obecnie nieistniejących. Zakres badań uniemożliwił dokonanie analiz chronologicznych, pozwalających datować odkryte relikty archeologiczne.

JELENIA GÓRA, st. 2,
AZP 84-16/2

• grodzisko(?) i zamek późnośredniowieczny (2 połowa XIII-1 połowa XV w.)

Ratownicze badania wykopaliskowe, przeprowadzone w październiku i listopadzie przez mgr. Roberta Rzeszowskiego (Muzeum Okręgowe w Jeleniej Górze). Finansowane przez PSOZ i Muzeum Okręgowe w Jeleniej Górze. Drugi sezon badań. Założono 2 wykopy: I/96 o wymiarach 6 x 4 m w północno-zachodniej części „zamku górnego” i II/96 o wymiarach 13,5 x 1,3 m w jego skłonie. Łącznie przebadano powierzchnię 41,5 m².

W wykopie I/96 do głębokości 30 cm wystąpiła warstwa humusu, gruz i żwir, poniżej, do głębokości 30-50 cm, poziom spalonych konstrukcji drewnianych ze śladami spalonej gliny, przebiegający w kierunku południowy zachód-północny wschód, zinterpretowany jako wał drewniano-ziemny. W jego obrębie znaleziono znaczne ilości gwoździ żelaznych, natomiast w warstwie humusu – przedmiot z brązu, 218 przedmiotów z żelaza, 8 kul kamiennych, 18 fragmentów naczyń szklanych, 5881 fragmentów naczyń glinianych oraz fragmenty kości zwierzęcych, polepy i cegieł. Wśród przedmiotów żelaznych zidentyfikowano m.in. 2 frag-